

BILDEN AV DEN FINSKA SKOLAN I TVÅ SVENSKA TIDNINGAR

Tiina Virtanen

Kandidatavhandling i svenska

Jyväskylä universitet

Institutionen för språk

Våren 2016

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Humanistinen tiedekunta	Kielten laitos
Tiina Virtanen	
Bilden av den finska skolan i två svenska tidningar	
Ruotsin kieli	Kandidaatintutkielma
05/2016	27
<p>Tutkielman tarkoituksena oli selvittää, miten kaksi suurta ruotsalaista aamulehteä kirjoittivat suomalaisesta koulusta vuosina 2013–2015. Materiaalina oli 48 artikkelia Dagens Nyheteristä ja Svenska Dagbladetista. Halusin ottaa selville, millaisia teemoja Suomen koulusta esiintyy artikkeleissa, missä osassa lehteä artikkelit esiintyvät ja kuka puhuu artikkeleissa. Tutkimus oli laadultaan kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen.</p> <p>Tutkimustulokset osoittivat, että suomen kielen koulutuksesta annetaan suurilta osin positiivinen kuva. Luokittelin artikkelissa esiintyvät ilmiöt suomen koulusta yhdeksään teemaan. Vahvuuksia olivat menestykseäs koulu, hyvät opettajat, tukiopetus ja erityispedagogiikka, tasa-arvoinen koulu, poliittinen vakaus sekä voitonteon kieltäminen. Heikkouksia olivat Suomen heikentyneet Pisa-tulokset, Pisa-tuloksien ylitulkinta ja oppilaiden huono kouluviihtyvyys. Suurin osa artikkeleista oli kirjoitettu Debatti-palstalla, ja kolmanneksi eniten pääkirjoituksessa, mikä osoitti, että keskustelu suomen koulusta sai paljon näkyvyyttä. Lehtien journalistien lisäksi artikkeleissa puhuivat eniten koulujen rehtorit ja opettajat sekä suomalaiset koulututkijat. Koulutusjärjestelmiä vertailtiin usein keskenään siten, että suomalaisesta koulusta haettiin ratkaisuja ruotsalaisen koulun ongelmiin.</p>	
Asiasanat: Pisa, Suomen koulutusjärjestelmä, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet	
Säilytyspaikka: JYX	
Muita tietoja:	

1 INLEDNING.....	1
2 BAKGRUND.....	2
2.1 Det finska skolsystemet.....	2
2.2 Pisa-forskning.....	3
2.2.2 Finlands Pisaresultat.....	4
2.2.3 Kritik mot Pisa.....	4
2.3 Tidigare forskning.....	4
2.3.1 Pasi Sahlberg: <i>Finnish Lessons</i>	4
2.3.2 Gabriel Sahlgren: <i>Real Finnish Lessons</i>	6
2.3.3 OECD-rapport 2016.....	7
2.3.4 Darling-Hammond & Rothman: <i>Teacher and Leading Effectiveness</i>	7
2.3.5 Rapporten från Utbildningsstyrelsen 2014.....	9
3 MATERIAL OCH METOD.....	10
3.1 Metod.....	10
3.2 Material.....	10
4 RESULTAT.....	12
4.1 Fördelningen av artiklar.....	12
4.2 Var i tidningen förekommer artiklarna och vem talar i artiklarna?.....	13
4.2.1 Var i tidningen förekommer artiklarna?.....	13
4.2.2 Vem talar i artiklarna?.....	13
4.3 Förekommande teman: Styrkor i finska skolan.....	14
4.3.1 En framgångsrik skola.....	14
4.3.2 Bra lärare.....	15
4.3.3 Stödundervisning och specialpedagogik.....	15
4.3.4 En jämlik skola.....	16
4.3.5 Det politiska samförståndet.....	16
4.3.6 Inga friskolor och förbjudet vinstuttag.....	17
4.4 Förekommande teman: Svagheter i den finska skolan.....	18
4.4.1 Finlands fallande resultat i Pisaundersökningar.....	18
4.4.2 Pisaundersökningen övertolkas.....	18
4.4.3 Eleverna trivs inte i skolan.....	19
5 ANALYS.....	20
5.1 Var i tidningen förekommer artiklarna?.....	20

5.2 Vem som talar i artiklarna?	20
5.3 Vilka teman kommer fram om finska skolan i artiklarna?.....	20
6 DISKUSSION.....	22
KÄLLFÖRTECKNING.....	24
Undersökningsmaterial.....	24
Litteratur.....	26

1 INLEDNING

På grund av bra resultat i Pisa-undersökningar har den finska skolan haft mycket uppmärksamhet i världens medier. Skolsystemet har fått mycket berömmelse och den har internationellt kallats ”det finska skolundret”. I Sverige har Finland ofta använts som ett exempel på hur skolan borde vara, eftersom i Sverige har Pisaresultat ständigt visat en fallande trend.

Diskussionen om varför den finska skolan är bra, har blivit aktuell under det här året via två amerikanska personer. En skolforskare, som har forskat om Finlands utbildningssystem, har nyligen påstått att man ska koncentrera sig på de tre första Pisa-omgångarna (2000, 2003 och 2006) då Finland klarade sig bäst. Asiatiska länder har nämligen lagt mycket pengar och tid för att prestera bra i Pisaundersökningar, vilket förvränger resultaten. (Abrams, 2016) Filmskaparen Michael Moore är aktuell med sin nya dokumentärfilm ”Where to Invade Next” (2015), där han reser till många länder för att undersöka vad som USA kan lära av andra länder. Han besöker även Finland för att få svar på varför den finska skolan är framgångsrik.

Syftet med undersökningen är att studera hur morgontidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet skriver om den finska skolan. Mina forskningsfrågor är följande:

- Var i tidningen förekommer artiklarna?
- Vem talar i artiklarna?
- Vilka teman om finska skolan förekommer i artiklarna?

Det här är ett intressant ämne, eftersom man kan se vad som är bra eller dåligt med skolan i Finland i två rikstäckande svenska tidningar. Förutom utbildningens viktiga betydelse är det också viktigt att behålla en hög utbildningsnivå eftersom det ger en positiv bild av Finland utomlands. Således är det viktigt att veta hurdan bild av Finlands skolsystem som ges i tidningarna, eftersom de läses av många och påverkar läsarnas känslor om landet.

2 BAKGRUND

I detta kapitel redogör jag för den teoretiska bakgrunden till avhandlingen. Först presenterar jag kortfattat det finska skolsystemet. Sedan berättar jag om PISA-forskningen, hurdana resultat Finland har fått och hurdan kritik PISA har fått.

2.1 Det finska skolsystemet

Enligt Utbildningsstyrelsen är målet med den finska skolan att stödja elevernas tillväxt som människor och samhällsmedlemmar och att lära ut nödvändiga kunskaper och färdigheter. Utbildningen är gratis och utbildningen ger alla elever samma kompetens för fortsatta studier. Grundskolan omfattar årskurserna 1-9, vilken består av lågstadiet och högstadiet. Största delen av skolorna är kommunala. Under 2 % av eleverna går i privata skolor. (Utbildningsstyrelsen, 2014)

I Finland är det enligt lag läroplikt, vilket innebär plikt att lära den grundläggande utbildningens lärokurs. Den läropliktiges vårdnadshavare ser till att läroplikten utförs. Läroplikten börjar i allmänhet då barnet fyller sju år och tar slut när det har gått 10 år då barnet började skolan. Om barnet på grund av sjukdom eller handikapp inte kan nå målen för läroplikten, har barnet förlängd läroplikt. (Utbildningsstyrelsen, 2016) Kommunerna är skyldiga att anordna grundläggande utbildning för alla läropliktiga, som bor i kommunen. I Finland slutför nästan alla barn (99,7 %) den grundläggande skolans lärokurs och får således avgångsbetyg. (Utbildningsstyrelsen, 2014)

Den mest centrala normen som styr skolans verksamhet är utbildningsstyrelsens läroplansgrund. Målen med läroplanen är att skapa bättre förutsättningar för skolans fostrande arbete, meningsfullt lärande för alla elever och en hållbar framtid. De senaste grunderna gäller från år 2016. De nya grunderna lägger fokus på elevernas aktiva roll och glädje i lärandet. Dessutom betonas kommunikationsförmåga och gruppsamverkan samt en mångsidig kompetens för att svara på framtidens utmaningar. Läroplanen består av en del som följs av alla kommuner i skolan och innehåller även skolspecifika delar som skolorna själva kan utarbeta. (Utbildningsstyrelsen, 2014)

En elev som har lindriga svårigheter att lära, har en rättighet till specialundervisning utöver den övriga undervisningen. Enligt UKM (2016) kan en elev ”på grund av handikapp, sjukdom, försenad utveckling eller störning i känslolivet eller någon annan därmed jämförbar orsak inte kan ges undervisning på annat sätt skall eleven intas eller överföras till specialundervisning”. Eleven får en individuell plan på hur undervisningen ska ordnas. Specialundervisningen kan arrangeras i samband med den övriga undervisningen eller i specialklass eller på annan lämplig plats.

Under de sex första åren är det normalt klasslärare som undervisar i alla eller i de flesta ämnena. I de tre högsta årskurserna är det huvudsakligen ämneslärare som undervisar i de ämnen i vilket läraren är behörig i. Lärarna har som regel tagit högre högskoleexamen vid universitet. (Undervisnings- och kulturministeriet, 2016)

2.2 Pisa-forskning

Ordet PISA kommer från de engelska orden Programme for International Student Assessment. Det är ett OECD-projekt, som undersöker femtonårigas kunskaper genom olika prov. OECD har under lång tid samlat in information om hur medlemsländerna har organiserat sina utbildningssystem. På 1990-talet började en diskussion om att även mäta elevernas kunskaper inom vissa områden. Därefter genomfördes den första Pisastudien år 2000 som sedan har genomförts vart tredje år. (Skolverket, 2016)

Undersökningen omfattar fyra olika kunskapsområden, de är: matematik, läsförståelse, naturvetenskap och problemlösning. I Pisa-undersökningen ställs frågan hur eleverna kan analysera, resonera och föra fram sina tankar och idéer. Varje gång läggs fokus på ett område men alla kunskapsområden undersöks varje gång vilket möjliggör jämförelse genom åren. I PISA 2012 var fokus på matematik och då genomfördes ett elektroniskt prov i matematik, läsning och problemlösning. I den senaste PISA 2015 var hela provet datorbaserad och då var det fokus på naturvetenskap. 2015 deltog över 70 länder i undersökningen. Resultaten publiceras i december 2016. (Skolverket, 2016)

Eleverna som deltar i Pisaundersökningen arbetar med ett tre timmar långt prov som består av öppna och flervalfrågor. Dessutom svarar eleverna på en enkät gällande sin bakgrund, sitt lärande samt engagemang och sin motivation. Skolornas rektor svarar också på frågor om

bland annat lärandemiljö, lärarnas kompetens samt elevernas inställning och beteende. (Skolverket, 2016)

2.2.2 Finlands Pisaresultat

Finland hade toppresultat i alla kunskapsområden de tre första omgångarna (2000, 2003, 2006). Resultaten från senare år har dock visat en fallande trend inom alla områden. Av de länder som klarade sig bäst i matematik år 2003, har Finlands resultat sjunkit mest i PISA år 2012. I läskunnighet och naturvetenskap var finska elever fortfarande bäst bland europeiska länder och en av de bästa bland OECD-länderna, fast resultaten hade blivit svagare. (Undervisnings- och kulturministeriet, 2016)

2.2.3 Kritik mot Pisa

Några forskare påstår att Pisaundersökningar fokuserar på för snäva områden. De kan inte ge en helhetsbild av skolsystemet och ignorerar sociala färdigheter, moralisk utveckling, kreativitet eller kunskaperna i digital teknik. En del av kritikerna anser också att de valda mätningarna gynnar Finlands undervisningskultur. (Sahlberg 2011, 9)

Aho m.fl. (2006, 120) hävdar att PISA syftar till att mäta elevernas färdigheter i kärnämnen vilka är väsentliga i moderna demokratiska samhällen och kunskapsbaserade ekonomier men enbart elevtester kan inte bedöma kvalitet i skolsystemet. Internationella studier jämför dock inte bara akademiska färdigheter utan ger också annan viktigt information så som skillnader mellan skolorna.

2.3 Tidigare forskning

I denna del presenteras forskning som handlar om finska elevers goda resultat i internationella undersökningar. Forskningen utgår från ett inifrånperspektiv från Finland och utifrånperspektiv från utländska studier.

2.3.1 Pasi Sahlberg: *Finnish Lessons*

Finska professorn Sahlberg (2011) beskriver i sin bok varför Finland har hamnat i topp i internationella kunskapsmätningar. Han tar upp fem faktorer som finska experter ofta förklarar som orsakerna bakom finska elevers goda prestationer i skolan.

Grundskolan ger likvärdiga pedagogiska möjligheter för alla. Till grundskolan i Finland hör ett 6-årigt lågstadium och ett 3-årigt högstadium. Skolan erbjuder en stadig bas för ett högkvalitativt utbildningssystem. Investeringen i utvecklingsarbete i tidig barndom och grundskoleutbildning lönar sig i senare stadier genom elevernas bättre begåvning och förmågor att lära. Skolorna är vanligtvis små och elevantalet i klassen varierar från 15 till 30 elever. (Sahlberg 2011, 128)

Att vara lärare ses som ett inspirerande yrke som attraherar många unga finländare. Yrket har hög status och lockar till sig de bästa eleverna i varje år. Lärarna är självständiga och föräldrarna litar på skickliga lärare som vet vad som är bäst för deras barn. Magisterexamen krävs för att få en fast anställning som lärare i finska skolor. (Sahlberg 2011, 129)

Finland har en förnuftig politik för ansvarsskyldighet. Att ge skolor och lärare mer ansvar för deras prestationer är inte nyckelfaktorn i Finland för att höja elevernas skolresultat. Skolorna får själva göra sin läroplan och värdera eleverna. Det finns inga utifrån givna likformiga standardiserade tester. Lärarna bedömer eleverna utifrån egna undervisnings- och inlärningsmål. Finska elever bedöms normalt inte med en numerisk betygsskala innan femte eller sjätte klass. (Sahlberg 2011, 129)

Föräldrar, elever och myndigheter litar på läraren och rektorer. Ett tätt system av regler styrde dagligt arbete för lärarna då utbildningen var centraliserad ända till början av 1990-talet. Efter ett gradvist skifte mot en kultur av förtroende har folk litat på att utbildningen utförs på bästa sätt för barn och ungdomar. Att lita på skolor och lärarna är en följd av ett välfungerande samhälle och ett högt socialt kapital. (Sahlberg 2011, 130)

Det finska utbildningssystemet har ett hållbart ledarskap som leder till politisk stabilitet. Värdegrunden för utbildningen har förblivit oföränderlig sedan 1970-talet. Regeringar har respekterat utbildningen som en viktig offentlig tjänst för alla medborgare och har ansett att bara en hög- och allmänutbildad nation blir framgångsrik på världsmarknaden. (Sahlberg 2011, 131) Finland har förblivit immun för marknadsbaserade utbildningsreformer och har satsat på en rättvis resursfördelning istället för tävling och valfrihet. (Sahlberg 2011, 127)

Sahlberg antar att finska skolan kommer att prestera bra i framtiden, men enligt honom finns det en anledning att vara aktsam för några trender. Nationella utbildningsmyndigheter har börjat kontrollera skolorna mer och det har minskat skolornas roll i planeringen av läroplanen. Skolorna uppmanas att göra mera med mindre resurser vilket ofta leder till att skolor slås ihop vilket leder till större skolenheter. Några indikatorer visar att ojämlikheten i finska samhället och utbildningssystemet ökar. Ojämlikheten är ofta relaterad till sociala problem och förknippas med dåliga skolresultat. (Sahlberg 2011, 138)

2.3.2 Gabriel Sahlgren: *Real Finnish Lessons*

Den svenska forskaren Sahlgren (2015) har en alternativ förklaring till Finlands toppresultat i Pisaundersökningar och varför resultat nu har börjat sjunka. Han är inte övertygad om att ofta betonade särdrag i den finska skolan, så som en gedigen lärarutbildning, avsaknaden av nationella prov, ansvarsskyldighet och marknadstänkande är orsakerna bakom Finlands goda Pisaresultat. I stället skriver han att orsakerna ligger i Finlands unika historia. (Sahlgren 2015, ii)

Finska lärarna hade en tydlig roll i att bygga en nation redan i början av 1800-talet. Att förklara Finlands framgångsrika utbildning och inte minst lärarnas höga status och kvalitet med nuvarande politik räcker således inte. Avgörande för skolsystemets förbättring var också Finlands sena industrialisering och utvecklingen till välfärdsstat under efterkrigstiden. Kulturen var mer traditionell och den liknade andra högpresterande östasiatiska länder. När samhället började förändras snabbt, kunde förbättringar i internationella prov förklaras via ”utvecklingseffekt”, i vilken resultat först ökar och sedan minskar. (Sahlgren 2015, iii)

Sahlgren förklarar också varför landets resultat har börjat sjunka. Den speciella samhällsutvecklingen ledde till ett hierarkiskt och traditionellt skolklimat som kvarstod ända till på senare tid. Traditionella och lärarledda metoder ersätts av elevledda sätt att arbeta. Forskning har dock visat att traditionella metoder är överlägsna angående elevernas prestationer. Att kulturen hinner i kapp den ekonomiska omvandlingen kan delvis vara en orsak enligt Sahlgren (2015, iii-iv) att finska elever presterar sämre i Pisaundersökningen.

2.3.3 OECD-rapport 2016

En ekonomisk granskning av Finland (2016) visar att Finlands framgång i grundskolan beror delvis på att lärarna är uppskattade med bra arbetsförhållanden, de har en relativt bra lön, mindre klasser och mindre undervisningstid än ett genomsnittsland i OECD. Konkurrensen till den femåriga lärarutbildningen är stor. Utbildningen är grundlig och grundas på forskning och den innehåller ett års undervisning i en övningsskola nära knuten till universitet. Skolan är decentraliserad, vilket leder till låga administrativa kostnader och likvärdiga skolor. (OECD 2016, 84)

Finland har ett välutvecklat system för att tidigt upptäcka elever med särskilda behov och att erbjuda intervention vid en lämplig tidpunkt. Lärarna är väl tränade i att hitta inlärningssvårigheter och att anpassa teorin i praktiken. 40-45 % av eleverna får extra stöd under grundskolan, vilket minskar stigmatisering av eleven. Varje skola har åtminstone en speciallärare som är utbildad att hjälpa elever med svårigheter. (OECD 2016, 84)

I den senaste Pisaundersökningen 2012 kom 15-åriga finska elever bland OECD-länderna på sjätte plats i matematik, femte i problemlösning, tredje i läsning och andra plats i vetenskap. Kompetensen bland vuxna är också hög; Finland kom på andra platsen efter Sverige i problemlösningen inom teknikrika miljöer i Survey of Adult Skills (PIAAC) 2012. (OECD 2016, 84)

Oroande är att Pisaundersökningen har visat försämrade resultat för Finland sedan Finlands höjdpunkt år 2006. Men orsakerna bakom fallande resultat har inte helt förklarats, några hypoteser så som effekten av ökad invandring kan uteslutas. Dessutom står den finska skolan inför en utmaning. År 2015 bestämde regeringen om besparingar i skolan vilket leder till exempel till större klasser i grundskolan. (OECD 2016, 84)

2.3.4 Darling-Hammond & Rothman: *Teacher and Leading Effectiveness*

Darling-Hammond och Rothman (2011) berättar att Finland är en av de bästa länderna där elever presterar bra och har jämlika resultat i internationella undersökningar. Fastän Finland anses vara ett homogent land, har eleverna alltmer utländsk bakgrund och några skolor i Helsingfors undervisar huvudsakligen invandrare. (Darling-Hammond & Rothman 2011, 2)

Forskarna har lyft fram lärarutbildningens roll i ett välfungerande skolsystem. Inträdet till lärarutbildningen är extremt selektivt; bara en av tio sökande kommer in. Denna grundliga tvåstegsprocess innehåller en skriftlig examen och deltagandet i en fiktiv skolsituation som demonstrerar kommunikativa och sociala färdigheter samt beteende och attityder till lärandet. Till utbildningen hör en praktik i skolan som är nära knuten till universitet. Lärarna i praktikskolorna är speciellt utvalda och tränade för att vara en modell och träna nybörjare i praktik. Utbildningen är forskningsbaserad och man ska avlägga magisterexamen, vilket innebär ett examensarbete om ett pedagogiskt problem. (Darling-Hammond & Rothman 2011, 4) Många finska lärare fortsätter till doktorandstudier och undervisar ofta samtidigt på skolan. (Darling-Hammond & Rothman 2011, 8)

Gemensamt för högpresterande länder är att de har ett effektivt system för att utbilda lärare och skolledare. Finland stödjer lärarna att bevara autonomi, men också att samarbeta med kollegerna för att utveckla läroplan och utvärderingar. Finlands undervisningsministerium har dock börjat oroa sig för lärarna. De behöver mera stöd och därför planerar man att förstärka introduktion i arbetet och professionell utveckling för lärarstudenterna. (Darling-Hammond & Rothman 2011, 3)

Läraryrket är en attraktiv profession som har lyckats locka effektiva och akademiskt talangfulla elever. De brukar också stanna kvar i profession i stället för att söka sig till yrken med bättre lön. (Darling-Hammond & Rothman 2011, 5) Dels beror yrkets attraktivitet på ett kulturellt fenomen. Regeringen har frekvent uttryckt att lärarna verkligen behövs och politikerna har tillämpat åtgärder för att förbättra lärarnas arbetsvillkor. Eftersom lärarna är bra förberedda, får de tillit och respekt. Finland litar på lärarnas förmåga att fungera autonomt i klassrummet och att utarbeta egna bedömningar av elevernas lärande på basis av de nationella grunderna för läroplanen. (Darling-Hammond & Rothman 2011, 6)

Finland investerar i ledarskapsutveckling och stöd. Skolledaren förväntas känna läroplan och undervisning väl och erbjuda handledning och stöd för lärarna. Det är lagreglerat att rektorn måste vara kvalificerad i att undervisa i skolan han eller hon leder. Man erbjuder träning för rektorer för att ta de ska ta på sig ansvaret för den pedagogiska ledarskapsrollen. (Darling-Hammond & Rothman 2011, 8)

2.3.5 Rapporten från Utbildningsstyrelsen 2014

Rapporten om de finska Pisaresultatens utveckling under åren 2000-2009 visar att finska elevernas kunskapsnivå har förblivit hög. I de fyra första omgångar har Finland varit först i ländernas jämförelse. Enligt Pisaresultat är finländska ungdomar ett år före unga i de andra länderna. Skolans förträfflighet är dock inte längre iögonfallande eftersom internationella undersökningar har visat fallande resultat. (Utbildningsstyrelsen 2014, 3)

Karakteristiskt för det finska skolsystemet är mindre variation i elevresultaten mellan skolorna. Skillnaderna har förblivit de minsta mellan OECD-länderna. Exceptionellt är att det inte finns en skola med svaga resultat. Å andra sidan ska man vara aktsam på variationen vilken också beskriver skolsystemets olikheter. (Utbildningsstyrelsen 2014, 12)

Skillnaderna i läsfärdigheten mellan pojkarna och flickorna har alltid varit stor i Finland och skillnaderna verkar öka. År 2009 uppnådde inte var åttonde pojke tillräckliga färdigheter för fortsatta studier och krav på läsfärdigheter. (Utbildningsstyrelsen 2014, 7) Flickorna läser också mer på fritiden än pojkarna. Unga läser överhuvudtaget mindre än tidigare. Var tredje elev läser ingenting på fritiden. Trenden har varit samma i övriga OECD-länder, men utvecklingen har varit lugnare. (Utbildningsstyrelsen 2014, 8) Familjens socioekonomiska bakgrunds påverkan på läsfärdigheter var år 2000 tredje minst och år 2009 femte minst. (Utbildningsstyrelsen 2014, 12)

Elevernas värderingar om arbetsstämningen i klassrummet har varit kritiska. Mätningar visar att år 2009 placerade sig Finland näst sist bland OECD-länderna. Eleverna har svårt att koncentrera sig och följa lärarens instruktioner. Även rektorerna värderar att elever skolkar och mobbar mer och respekterar lärarna mindre än förut. (Utbildningsstyrelsen 2014, 13)

3 MATERIAL OCH METOD

I detta kapitel presenteras metoderna och materialet som användes i denna undersökning. Först presenterar jag kvalitativ och kvantitativ metod. Därefter presenterar jag analysmaterialet.

3.1 Metod

För att få fram hur tidningarna beskriver den finska skolan, har jag valt att använda både kvalitativ och kvantitativ innehållsanalys. Jag ska kategorisera artiklarna i olika teman efter vad som framkommit i tidigare forskning och räkna hur många gånger varje tema nämns i artiklarna. Jag kommer också att göra en kvalitativ innehållsanalys och beskriva de olika teman som kommer fram om den finska skolan. Genom att använda både kvalitativa och kvantitativa metod får man en bred bild av tidningstexterna.

Den kvalitativa metoden hjälper oss att förstå eller förklara ett fenomen. Den är starkt materialbaserad, materialet är verbalt eller visuellt och metodens tillvägagångssätt kan inte tas som färdig som är fallet med statistisk metod. I den kvalitativa metoden är tillvägagångssätt ofta förknippat med materialet och mindre med regler. I kvalitativa studier hänger insamlingen av materialet, bearbetning och analysen ihop. Forskningsplanen lever som bäst under projektets gång. Analysen kan visa att materialet behöver kompletteras. Gränserna för materialet är på detta sätt öppna och de kan utvidgas eller krympa under processen. (Uusitalo 1991, 80-82)

I den kvantitativa delen analyseras forskningsmaterial som numerisk information. Man kan samla materialet till exempel genom experiment, enkät eller intervju. I rapporteringen av forskningen är det viktigt att använda tabeller och diagram för att få fram till exempel siffror och procent. Med hjälp av kvantitativ forskning kan man bevisa materialets validitet och reliabilitet. (Kalaja 2011, 19-20)

För att öka informationen, kan forskare använda olika tillvägagångssätt, material och analyssätt som kompletterar varandra. Forskningen kallas då multidimensionell. Det är ganska vanligt att kombinera kvantitativa och kvalitativa metoder. (Kalaja 2011, 19-20)

3.2 Material

Jag valde att analysera artiklar från tidningar, eftersom de läses av många och påverkar vår bild av världen. Nyhetsartiklarna valdes ur dagstidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, eftersom de är rikstäckande och når en stor läsarskara. Artiklarna hämtades från tidningarnas digitala arkiv. Dagens Nyheter beskriver sig som oberoende liberal och Svenska Dagbladet som obunden moderat.

Tidsperioden från 2012 till 2015 grundar sig på att få en bred bild av temat och hur det har skrivits om det i tidningarna under de senaste åren. Artiklarna är hämtade från tidningarnas webbsidors sökmotor med sökord "finska skolan". Undersökningen omfattar 48 artiklar varav 26 från DN och 22 av SvD. Samtliga artiklar redovisas i Litteraturförteckningen. Jag har fått fram temana enligt subjektiva kategoriseringar genom att läsa igenom artiklarna och räkna hur många gånger en viss företeelse nämns om den finska skolan. Jag har utelämnat från undersökningen de teman som nämns bara en eller ett par gånger.

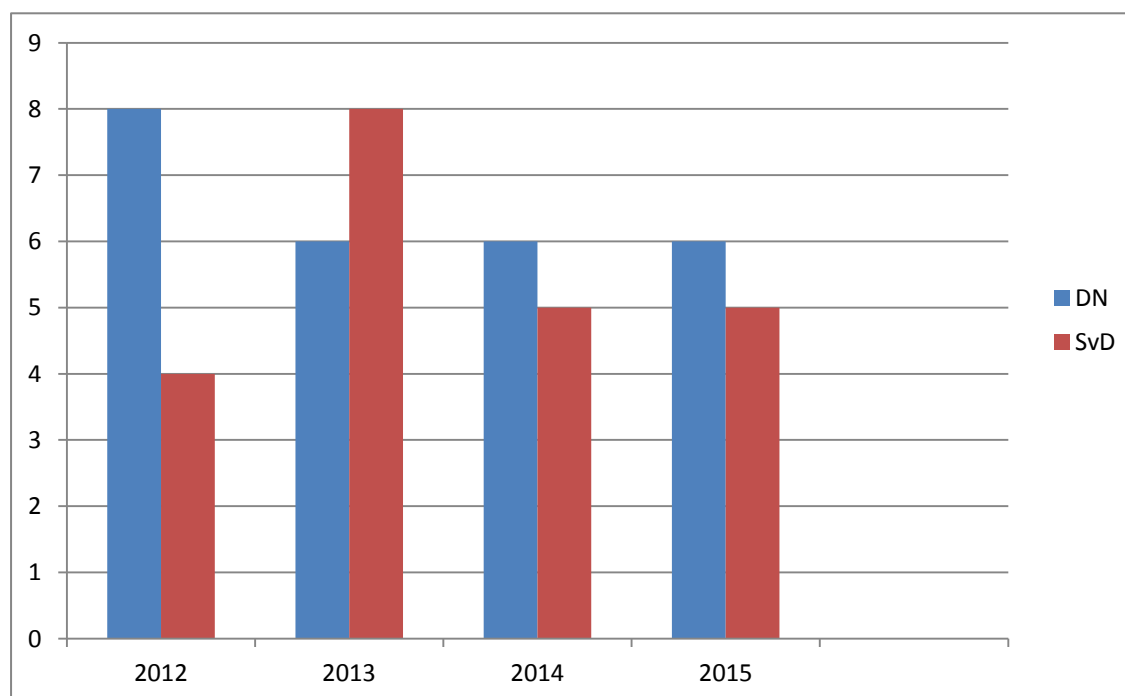
4 RESULTAT

Syftet med denna studie är att studera hur de rikstäckande svenska morgontidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet skriver om den finska skolan under åren 2012-2015. I den här avhandlingen kommer begreppet ”finska skolan” att betyda grundskolan i Finland. Mina forskningsfrågor är följande:

- Var i tidningen förekommer artiklarna?
- Vem talar i artiklarna?
- Vilka teman om finska skolan förekommer i artiklarna?

4.1 Fördelningen av artiklar

Jag redovisar i litteraturförteckningen under rubriken Undersökningsmaterial de 48 artiklarna som är med i undersökningen och var i tidningen de tryckts. Fördelningen av antalet artiklar per år i respektive tidningar ser ut på följande sätt:

Figur 1. Antal artiklar fördelade över år (n=48)

4.2 Var i tidningen förekommer artiklarna och vem talar i artiklarna?

I det här kapitlet kommer jag att redovisa i vilka delar av tidningarna artiklarna är tryckta och vilka som talar om finska skolan i respektive tidningar genom kvantitativa metoder.

4.2.1 Var i tidningen förekommer artiklarna?

Av DN:s 26 artiklar förekommer 12 i Debatt, 6 i Nyheter, 3 i Ledare, 2 i Reportage, 2 i Kulturdebatt och 1 i Bokrecension i Kultur & Nöje.

Av SvD:s 22 artiklar förekommer 6 i Debatt, 6 i Ledare, 5 i Nyheter, 2 i Analys, 2 i Reportage och 1 i Näringsliv.

4.2.2 Vem talar i artiklarna?

I DN:s Debatter talar svenska politiker (Tobé) i 2 artiklar, ministrar vid utbildningsdepartementet (Fridolin) i 1 artikel, en svensk ekonomiforskare (Sahlgren) i 2 artiklar, en svensk rektor i 2 artiklar, finska skolforskare (Sahlström), en svensk medieforskare, en svensk lärare och ett undervisningsråd på Skolverket.

I Nyheter talar tidningens journalist i 3 artiklar, en finsk skolforskare (Sahlberg) i 3 artiklar, en svensk ägare av skolor, ordförande på Lärarnas riksförbund, finsk skolpersonal och kundansvarig för finskt skolföretag.

I Ledare talar tidningens journalist i 2 artiklar och tidningens huvudredaktör.

I Reportage talar tidningens journalist i 2 artiklar, finsk skolpersonal i 2 artiklar, elever i 2 artiklar och en finsk skolforskare (Sahlström).

I Kulturdebatter talar en finsk före detta utbildningsminister (Stenbäck) och en svensk författare.

I Bokrecension talar en svensk författare.

I SvD:s Debatter talar Kungliga Vetenskapskommittén för skolfrågor i 2 artiklar, representanter för Unicef Sverige, en svensk professor, en svensk fri skribent och svenska högskolerektorer.

I Ledare talar tidningens journalist i 4 artiklar, en svensk folkhögskolelärare och en svensk fri skribent.

I Nyheter talar tidningens journalist i 3 artiklar, en norsk forskare, en finsk professor och TT-Nyhetsbyrån.

I Analys talar tidningens journalist i 2 artiklar och finsk skolpersonal i en artikel.

I Reportage talar tidningens journalist i 2 artiklar, finsk skolpersonal i 2 artiklar, en finsk lärarstudent och en finsk professor.

I Näringsliv talar en representant för Svenskt Näringsliv.

4.3 Förekommande teman: Styrkor i finska skolan

För att tydligt se vad tidningarna skriver om den finska skolan, har jag valt att kategorisera artiklarna i olika teman och sedan redovisa dem utifrån vilka teman som förekommer oftast i det här materialet. De handlar om olika företeelser som beskriver den finska skolan. De här temana förekommer i båda tidningarna och de visar hurdan bild av finska skolan som ges i artiklarna.

4.3.1 En framgångsrik skola

Finska elevers framgång i internationella mätningar nämns i 36 artiklar, varav 15 i DN och 21 i SvD. I artiklarna förundras över att alla skolor i Finland är bra. På grund av bra resultat i internationella undersökningar får finska skolor även många besök av skolfolk från utlandet som vill förstå nyckeln till framgången.

Ett exempel ur DN (25.8.2014) skriven av tidningens journalist Philip Their:

’Det finska undret’ – det är det finländska skolsystemet som det senaste decenniet toppat många rankingslistor. Tusentals lärare, politiker och forskare har besökt Finland för att sitta med under lektioner och försökt förstå vad hemligheten är.

Ett exempel ur SvD (22.8.2013) skriven av tidningens journalist Maria Jelmini:

Det blev lite som för Sverige, men tvärtom. När de första Pisaresultaten damp ner blev finländarna chockade. De hade ingen aning om att den finska skolan var så bra. Dessutom var alla ganska bra.

4.3.2 Bra lärare

Lärarens viktiga roll i skolan nämns i 29 artiklar, varav 17 i DN och 12 i SvD. Artiklarna om Finlands lärare och lärarutbildningen handlar bland annat om en lång akademisk utbildning dit studenter med bra betyg söker till och att lärarna har bra status.

Ett exempel ur DN (30.6.2014) skriven av tidigare finska utbildningsministern Pär Stenbäck:

I motsats till många andra länder har den finländska klass- och ämnesläraren en gedigen akademisk utbildning bakom sig. Hon eller han har vaskats fram bland tusentals sökande vars primära yrkesval det är, inte ett sekundärt val. Efter lämplighetstest klarar mellan 7 och 15 procent inträdet till en av de fem pedagogiska fakulteterna.

Ett exempel ur SvD (19.5.2014) skriven av tidningens journalist Maria Jelmini:

Skillnaden på en lärares status i Sverige och Finland är slående, konstaterar Stefan Häggman, finlandssvensk lärare som varit med sedan Gripholmsskolans födelse. – Berättar man i Finland att man läser till lärare så säger folk: Ååå! Lärare! Berättar man i Sverige att man är lärare är svaret: jaha, säger han.

4.3.3 Stödundervisning och specialpedagogik

Stödundervisning och specialpedagogik i skolorna nämns i 13 artiklar, varav 5 i DN och 8 i SvD. Artiklarna handlar bland annat om tidig och systematisk stödundervisning och ett stort antal elever som får stödundervisning.

Ett exempel ur DN (15.5.2013) skriven av en svensk politiker Tomas Tobé och Eva-Lis Sirén från Lärarförbundet:

Finland är ett av de länder som är mest framgångsrika med särskilt stöd. Där får eleverna ett systematisk och effektivt stöd redan under de första skolåren. Att elever får stöd under en period är inget konstigt i den finska skolan. Det är en naturlig del av skolsystemet.

Ett exempel ur SvD (3.5.2014) skriven av tidningens journalist Maria Jelmini:

Samtidigt får nu nästan en tredjedel av eleverna i Finland någon form av särskilt stöd i skolan. Det visar sammanställning som Marjatta Takala, professor i Specialpedagogik vid Uleåborgs Universitet, gjort. – Då måste de ju vara riktigt dumma, tänker ni då, skrattar Marjatta Takala efter sitt anförande för ett par hundra speciallärare, specialpedagoger och rektorer i Stockholm. Hon vet förstås att det inte är sant. Istället lyfts Finlands sätt att tidigt sätta in stöd till elever som behöver det, ofta som en orsak till landets starka kunskapsresultat.

4.3.4 En jämlik skola

Likvärdigheten i den finska skolan nämns i 13 artiklar, varav 8 i DN och 5 i SvD. Artiklarna handlar bland annat om hur finska skolans mål är att ha en likvärdig skola, det finns nästan inga privata skolor, skillnaderna mellan skolorna är små och att barnen går i den närmaste skolan.

Ett exempel ur DN (28.2.2015) skriven av tidningens journalist Philip Teir som har intervjuat en finsk universitetslektor Fritjof Sahlström:

Elever ska gå i den skola som ligger i det egna distriktet. Privata skolor saknas nästan helt och hållet, speciellt på grundskolenivå. Det ska förekomma så lite ”skolshopping” som möjligt. – I Finland är den drivande ideologiska motorn att det inte ska vara någon skillnad på skolor. I Sverige är det tvärtom: där ska det vara märkbara skillnader så att man kan välja den skola som passar bäst för ens egna barn, säger han.

Ett exempel ur SvD (12.3.2015) skriven av tidningens journalist Maria Jelmini:

När de första Pisaresultaten damp ner så blev finländarna chockade. De hade ingen aning om att den finska skolan var så bra. Dessutom var alla ganska bra. Skillnaden mellan skolorna i Finland var lägst i världen, precis som man bestämde då någon gång på 40-talet, att skolan ska vara likvärdig och för alla. Barnen går till den närmaste skolan, så är det inte mer med det.

4.3.5 Det politiska samförståndet

Konsensus i politiken nämns i 12 artiklar, varav 10 i DN och 2 i SvD. Artiklarna handlar bland annat om att Finland inte har genomfört drastiska reformer, skolan och dess problem

inte tas som argument i kampen om partiernas röster i nästa val och att skolpolitiken genomförs i bra samförstånd.

Ett exempel ur DN (13.3.2012) skriven av tidningens journalist Lasse Mannheimer som har intervjuat Pasi Sahlberg:

Och så kontinuiteten. Finland brukar kallas ”en mönsterelev” när det gäller att ta råd från internationella organisationer. Ändå har man undvikit att gå efter de länder, exempelvis Sverige, som valt att reformera skolan. – Det här är något som har skapat ett väldigt harmoniskt och stabilt skolsamhälle. Rektorerne kan förlita sig på att vilken ny regering som än väljs, så kommer det inte att bli några radikala förändringar när det gäller skolan. Det har varit väldigt stabilt de senaste 30-40 åren.

Ett exempel ur DN (30.6.2014) skriven av tidigare finsk utbildningsminister Pär Stenbäck:

I Finland är skolan och dess problem inte ett slagträ i partiernas kamp om röster i nästa val. Oppositionen har inte en egen modell för hur skolan eventuellt borde reformeras när den kommer till makten. Man tävlar inte heller om att överbjuda varandra med nya budgetsatsningar, flera eller färre betyg, etcetera.

4.3.6 Inga friskolor och förbjudet vinstuttag

Att finska skolor inte får drivas med vinstmedel nämns i 9 artiklar, varav 6 i DN och 3 i SvD. Temat nämns ofta tillsammans med friskolor, som inte styrs av offentliga sektorn och kan ha olika typer av ägare. Artiklarna handlar bland annat om att i Finland finns det inga friskolor och att skolorna inte får ta ut vinst ur skolverksamhet.

Ett exempel ur DN (2.3.2012) skriven av svensk professor Sven-Eric Liedman:

Utvecklingen i Sverige gick vidare utför med den så kallade friskolereformen. Något motsvarande finns inte i Finland. Pasi Sahlberg visar i sin bok hur orimlig föreställningen om en skolmarknad är. Tanken att man därigenom förbättrar kvaliteten är befängd.

Ett exempel ur SvD (27.3.2013) skriven av ett tiotal svenska professorer:

Vi kan inspireras av det finska exemplet. Gör om våra skolor så att de blir likvärda, utan den nuvarande marknadsbetingade (och ofta populistiskt präglade) profileringen i olika riktningar.

Segregationen inom skolsystemet måste så långt det går motverkas. Möjligheten att bedriva skolverksamhet i vinstdrivande syfte bör elimineras.

4.4 Förekommande teman: Svagheter i den finska skolan

4.4.1 Finlands fallande resultat i Pisaundersökningar

Att Finland rasat i den senaste Pisaundersökningen nämns i 8 artiklar, varav 6 i DN och 2 i SvD. Artiklarna handlar bland annat om hur Finland fallit i alla tre kunskapsområden, men Finland har ändå toppresultat i världen.

Ett exempel ur DN (7.4.2014) skriven av tidningens journalist Kristoffer Örstadius:

Finland tappade något i den senaste Pisaundersökningen, men är trots det fortfarande en toppnation – en av de bästa i världen. Långt bättre än Sverige.

Ett exempel ur SvD (3.12.2013) skriven av tidningens journalist Malin Ekman som har intervjuat en svensk skolforskare Ulf Fredriksson:

Finland har länge betraktats som ett framgångsexempel och hamnar fortfarande i topp på listan. Men Ulf Fredriksson konstaterar att den finska kurvan liknar den svenska: - Båda länder ser en accelererande nedåtgående kurva. Skillnaden är att den finska kurvan börjar högre upp.

4.4.2 Pisaundersökningen övertolkas

Pisaresultaten förklarar inte vad som fungerar bra i skolan nämns i 3 artiklar, alla i DN. Artiklarna handlar bland annat om att basera politiken på Pisarapporten kan vara skadligt, orsakssambanden bakom resultaten är otillräckliga och att Finlands nuvarande politik har oriktigt nämnts som orsaken bakom de bra skolresultaten i stället för specifika sociokulturella orsaker och en snabb samhällsutveckling.

Ett exempel ur DN (14.7.2013) skriven av en svensk rektor, Fredrik Strandgren, som fick positiva reaktioner på sin skola av finska skolrepresentanter:

Jag menar inte att provresultaten är ointressanta men de är långt ifrån hela sanningen. Inte minst då dessa prov inte självklart mäter vilka kompetenser som är viktigast att utveckla för att som individ och land kunna vara konkurrenskraftiga i framtiden. – – Den svenska skolan har säkert en del att lära av den finländska, men då de finländska lärarna och rektorerna var väldigt

intresserade av att lära sig mer av oss vore det dumt om vi kastade bort det som vi gör bra utifrån en önskan att få lika bra provresultat som Finland på nästa Pisatest.

Ett annat exempel ur DN (13.1.2014) skriven av Gabriel Sahlgren och två andra ekonomiforskare:

Finland illustrerar tydligt vådan i att välja ut ett framgångsexempel och lyfta fram landets skolpolitik som ett föredöme. Så länge Finland befann sig i toppen av Pisa var en sådan argumentation retorisk slagkraftig även om ingen förstod varför finska elever presterade bra. När Finland sedan föll tillbaka i den senaste Pisanrankningen fungerar exemplet inte längre – annat än för att visa hur lite ”den finska hejklacken” hade på fötterna.

4.4.3 Eleverna trivs inte i skolan

Att finska elever mår dåligt och har negativa attityder till lärandet nämns i 5 artiklar, varav 4 i DN och 1 i SvD. Artiklarna handlar bland annat om att eleverna inte trivs i skolan och ökande disciplinproblem.

Ett exempel ur DN (30.6.2014) skriven av den tidigare finska utbildningsministern Pär Stenbäck:

Läroorganisationerna har krävt, och delvis fått, preciserade anvisningar för lärarens befogenheter att ingripa vid disciplinproblem i klassrummet. Det har klarlagts att det är möjligt att bannlysa mobiltelefonen under lektionerna, helst dock genom en överenskommelse mellan läraren och eleverna.

Ett annat exempel ur DN (25.8.2014) skriven av tidningens journalist Philip Teir:

När de första Pisaresultaten dök upp i början av 2000-talet och visade att den finländska skolan låg i topp var det många finländare som var skeptiska: det måste väl ändå vara en statistisk miss? Så bra kan vi väl inte vara? Men efter ett årtionde av goda Pisaresultat har också den inhemska forskningen kommit i gång. Den finländska skolan klarar inte alla mätningar lika, som när det gäller trivsel.

5 ANALYS

I detta kapitel kommer jag att sammanfatta resultaten på mina forskningsfrågor.

5.1 Var i tidningen förekommer artiklarna?

Den största delen av de 48 artiklar som handlar om finska skolan förekommer i Debatt (18). Sedan förekommer artiklarna i ordning från den största till den minsta andelen artiklar i Nyhet (11), i Ledare (9), i Reportage (4), i Kulturdebatt (2), i Analys (2), i Näringsliv och i Bokrecension i Kultur & Nöje.

5.2 Vem som talar i artiklarna?

De som talar mest om finska skolan i artiklarna är tidningarnas journalister med 17 artiklar. Andra mest talar skolpersonal från Sverige och Finland i 12 artiklar. De som talar är rektorer och lärare. Finska skolforskare talar i 5 artiklar, svenska forskare talar likaså i 5 artiklar. Alla finska forskare är inriktade på skolforskning till skillnad från svenska forskare, av vilka bara en har specialiserat sig för skolforskning. Andra forskare som talar är ekonomiforskare i 3 artiklar och en medieforskare. Svenska politiker, som är insatta i utbildningsärenden, talar i 3 artiklar.

5.3 Vilka teman kommer fram om finska skolan i artiklarna?

Det finns 9 olika teman som förekommer oftast i de 48 undersökta artiklarna. 6 teman handlar om styrkor i den finska skolan och 3 teman handlar om svagheter i den finska skolan.

Finska elevernas bra resultat i internationella mätningar nämns i 36 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att Finland hör till de framgångsrikaste länderna i Pisaundersökningar och på grund av detta får finska skolor ofta besök av skoldelegationer världen över för att förstå varför finska elever presterar så bra.

Lärarnas viktiga roll i den finska skolan nämns i 31 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att finska lärare har en lång akademisk utbildning till vilken studenter med toppbetyg

söker, läraryrket har en hög status, lärarna har auktoritet och respekteras i klassrummet och att läraryrket har högre lön än i Sverige.

Stödundervisning och specialpedagogik i skolan nämns i 13 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att i finska skolor ges tidigt stöd för elever i förebyggande syfte, man satsar på läs- och skrivkunskaper, ett stort antal elever får stödundervisning och det finns många speciallärare per skola.

Likvärdigheten i skolan nämns i 13 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att finska skolans mål är att ha en jämlik skola, skillnaderna i elevresultat mellan skolor är små och att barnen går till den närmaste skolan.

Det politiska samförståndet nämns i 12 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om skolan har fått utvecklas utan störningar från ständiga politiska reformer, Finland har inte utfört drastiska reformer och att skolan och dess problem inte tas som argument i partiernas kamp om röster i nästa val.

Att finska skolor inte får drivas med vinstmedel nämns i 9 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att det inte finns några friskolor som kan ha olika typer av ägare, skolorna får inte ta vinst ut ur verksamheten och att den kommunala skolan uppfattas som bra.

Att Finlands resultat har blivit sämre i Pisaundersökningen nämns i 8 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att år 2012 föll Finlands Pisaresultat i alla tre kunskapsområden, Finland har en likadan nedåtgående kurva som Sverige men att Finland ändå presterade bäst i Europa.

Att finska elever mår dåligt och har negativa attityder till lärandet nämns i 5 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att eleverna inte trivs i skolan och att det finns växande ordningsproblem i klassrummet.

Pisaundersökning kan inte förklara vad som är bra inom skolan nämns i 3 artiklar. Artiklarna handlar bland annat om att det är farligt att basera politiken på Pissrapporten, orsakssambanden bakom resultaten är otillräckliga och att Finland har en mätbar skola, som passar bra i statistiken men resultaten förklarar inte sådana kunskaper som är svarare att mäta, så som kreativitet och problemlösnings- och samarbetsförmåga.

6 DISKUSSION

Syftet med denna undersökning var att studera hur Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet skriver om den finska skolan. Den största delen av teman handlar om starka sidor hos finska skolan, så som bra resultat i internationella undersökningar och bra lärare. En mindre del av artiklarna handlar om svagheter i den finska skolan, så som fallande resultat i Pisaundersökningar och att eleverna inte trivs bra i skolan. Skrivandet om den finska skolan har fördelat sig ganska jämt genom åren. De teman om finska skolan som förekommer i artiklarna förekommer även i tidigare forskning (se 2.3 Tidigare forskning).

Artiklarna om den finska skolan har fått mycket nyhetsvärde i båda tidningarna, eftersom största delen av artiklarna är skrivna i Debatt och tredje mest är skrivna i Ledare. I sådana fall där den finska skolan har fått kritik i Debatt, fick artikeln replik från andra skrivare som försvarade den finska skolan, se till exempel diskussionen mellan Strandgren och von Schants (DN 14.7.2013, DN 16.7.2013).

Utöver tidningarnas journalister, är det mest finska skolforskare och finska skolpersonal som har fått tala om den finska skolan. Skolforskaren som talar mest är Pasi Sahlberg, som anses vara en expert på finska skolan. Skolpersonal som har fått tala är oftast lärare och rektorer, som har svarat på journalistens frågor om åsikter om finska skolans framgång. De politiker som talar är insatta i utbildningsärenden i riksdagen. Elevernas röst hörs mindre i artiklarna, vilket är förvånande. Det skulle vara intressant att veta mera om hur eleverna trivs i skolan.

I många artiklar jämförs den finska skolan med den svenska skolan, se till exempel DN 28.2.2015, SvD 3.5.2014 och SvD 22.8.2013. Artiklarna brukar handla om ett eller flera svenska problem till vilket man har hittat lösningar från den finska skolan, se till exempel DN 28.2.2015, DN 17.3.2012 och SvD 27.3.2013. Finland anses vara som "ett skolexempel" som Sverige kan lära sig av. Med hänsyn till att Finlands Pisaresultat har visat fallande trend sedan år 2009, är skrivandet om finska skolan ändå tämligen positivt.

Jag anser själv att eftersom Pisaundersökningarna bara mäter hur eleverna hanterar kunskap i vissa utvalda ämnen, kan Pisaresultaten inte ge svar på hur bra eleverna är utrustade till framtiden. Därför skulle det vara viktigt att även framhäva bra sidor i svenska skolan. Fast svenska tidningarna skriver mycket positivt om den finska skolan, är det mycket som Finland

kan lära sig från Sverige, så som förbättra elevernas kreativa och kritiska tänkande. För att utveckla skolsystemet, skulle det bästa sättet vara att förena det bästa från båda skolvärldarna.

Resultaten kunde ha sett olika ut om man hade kompletterat forskningen med andra svenska tidningar. Dessutom sökordet ”finska skolan” ger troligen inte alla möjliga artiklar gällande den finska skolan, men det gav mig en relativt stor mängd artiklar för min kandidatavhandling. Styrkan i den här undersökningen är användningen av artiklar från två tidningar vilka beskriver pågående diskussion från åren 2012 till 2015. Undersökningen ger en relativ rättvis bild av diskussionen om den finska skolan i de två rikstäckande svenska tidningar.

I framtiden skulle det vara intressant att utvidga materialet genom att ta med kvällstidningar eller finska tidningar i undersökningen. Man kunde också studera hur nästa Pisaresultat, som publiceras i december 2016, påverkar skrivandet om den finska skolan.

KÄLLFÖRTECKNING

Undersökningsmaterial

Tidningsartiklarna är ordnade från den nyaste till den äldsta artikeln.

Dagens Nyheter

Sahlgren, Gabriel. ”Kritikerna missförstår argumentet”. 4.5.2015. Debatt.

Kalalahti, M. & Kauko, J. & Sahlström, F. & Varjo, J. ”För snabba slutsatser om finska skolan”. 24.4.2015. Debatt.

Sahlgren, Gabriel. ”Finland är inget föredöme – skolframgångarna feltolkas”. 21.4.2015. Debatt.

Teir, Philip. Finland sitter i sjön. 17.4.2015. Ledare.

Teir, Philip. I Finland är betyg redan i ettan en icke-fråga. 28.2.2015. Reportage.

Fridolin, G. & Knutsson, H. & Hadzialic, A. ”Vi måste bli överens om grunderna för skolpolitiken” 5.1.2015. Debatt.

Teir, Philip. Skolframgång går på export. 25.8.2014. Nyhet.

Teir, Philip. ”Sverige behöver nordisk modell”. 25.8.2014. Nyhet.

Viscovi, Dino. ”Sämre läsförståelse naturlig följd av nya digitalsamhället”. 23.8.2014. Debatt.

Stenbäck, Pär. Pär Stenbäck: Därför lyckas skolan i Finland. 30.6.2014. Kulturdebatt.

Örstadius, Kristoffer. Varför kan Finland göra att de svagare eleverna lyckas i skolan? 7.4.2014. Val 2014. DN granskar: Åtta år med Alliansen. Reportage.

Sahlgren, G. & Booth, P. & Jordahl, H. ”Pisarapporten säger inget om vad som fungerar väl”. 13.1.2014. Debatt.

Zaremba, Maciej. Maciej Zaremba: Hur kunde Sverige utarma sin lärarkår? 9.12.2013. Nyhet.

von Schants, Helena. ”Finlands mål är en likvärdig skola” 16.7.2013. Debatt.

Strandgren, Fredrik. ”Den svenska skolan bättre ur ett finländskt perspektiv”. 14.7.2013. Debatt.

Tobé, Tomas & Sirén, Eva-Lis. ”Stärk rektorernas ställning” 15.5.2013. Debatt.

Wolodarski, Peter. Befria skolan från reformivriga politiker. 7.4.2013. Ledare.

Borg, Anders & Tobé, Tomas. ”Moderaterna vill införa betyg redan i årskurs tre”. 14.2.2013. Debatt.

Åman, Johannes. Finska undret: Skola byggd på förtroende. 10.10.2012. Ledare.

Jällhage, Lenita. Den svenska skolan ska lära av den bästa. 19.7.2012. Nyhet.

Alderborn, Eva. ”Finland kan också lära sig av den svenska skolan”. 19.3.2012. Debatt.

Kornhall, Pär. ”Principen om en bra skola för alla gäller inte längre”. 17.3.2012. Debatt.

Mannheimer, Lasse. Hemligheten bakom det finländska skolundret. 13.3.2012. Nyhet.

Mannheimer, Lasse. Rekordlåg intresse för läraryrket. 9.3.2012. Nyhet.

Liedman, Sven-Eric. Därför är de kommunala skolorna Sveriges stora förlorare. 2.3.2012. Kulturdebatt.

Liedman, Sven-Eric. Pasi Sahlberg: ”Finnish lessons. What can the world learn from the educational change in Finland?” 15.2.2012. Bokrecension i Kultur & Nöje.

Svenska Dagbladet

Lönnerblad, Véronique & Ericson, Lisa. Elevinflytande tolkas fel i skoldebatten. 10.5.2015. Debatt.

Rayman, Sanna. Platt skola blir pannkaka. 21.4.2015. Ledare.

Jelmini, Maria. ”Läsarna har frågor till politikerna”. 11.4.2015. Nyhet.

Jelmini, Maria. Få läxor, korta dagar – och ändå i världstopp. 12.3.2015. Reportage.

Jelmini, Maria. ”Senkommet uppvaknande om elevstöd”. 4.3.2015. Analys.

Jelmini, Maria. Maria Jelmini: Tidiga insatser viktigare än tidigare betyg. 20.8.2014. Analys.

Kjell-Åke Forsgren. Skolverket ger falsk bild av enig forskning. 28.5.2014. Debatt.

Jelmini, Maria. Mariefred tog Finland till Sverige. 19.5.2014. Reportage.

Jelmini, Maria. Finland överlägset Sverige i elevstöd. 3.5.2014. Nyhet.

Nilsson Lehmonen, Marjaana. Vinnande koncept på nära håll. 6.2.2014. Ledare.

Ekman, Malin. Skolforskare: Fler svaga elever. 3.12.2013. Nyhet.

Jelmini, Maria. Läxor i svenska skolan döms ut. 14.10.2013. Nyhet.

Wager, Merit. Det finska skolexemplet. 22.8.2013. Ledare.

Ludvigsson, Maria. Maria Ludvigsson: Lägre krav ger inte gladare elever. 15.7.2013. Ledare.

Rayman, Sanna. Sanna Rayman: Kontinuitet är föga värt om skolan fungerar illa. 8.8.2013. Ledare.

Kungl. Vetenskapsakademiens kommitté för skolfrågor: Visst ökar vinstuttaget segregationen. 5.4.2013. Debatt.

Fält, Mats. ”Finska skolundret har ett stort mått valfrihet” 3.4.2013. Debatt.

Kungl. Vetenskapsakademiens kommitté för skolfrågor. Sätt stopp för vinstuttag i skolan. 27.3.2013. Debatt.

TT-Nyhetsbyrån. Sverige sladdar i skolmätning. 11.12.2012. Nyhet.

Hilliges, M., Sandström, E. & Söderholm, A. Låt elever smygstarta på högskolan. 17.9.2012. Debatt.

Näringslivs redaktion. ”Vinster är inte unikt för Sverige”. 16.2.2012. Näringsliv.

Ludvigsson, Maria. Maria Ludvigsson: Åbo Akademi kan lära svenska lärare att lära ut. 14.2.2012. Ledare.

Litteratur

Abrams, S. (2016) Amerikkalaisen huippuyliopiston tutkija Pisa-tuloksista: ”Vertailu muihin Pohjoismaihin paljastaa Suomen koulutusjärjestelmän nerokkuuden”. Helsingin Sanomat 11.4.2016. Hämtad: 13.4.2016 <http://www.hs.fi/kotimaa/a1460255804451>

Aho, E., Pitkänen K., & Sahlberg, P. (2006) Policy Development and Reform Principles of Basic and Secondary education in Finland since 1968. Washington, D.C.: The world bank. Hämtad 5.4.2016: http://siteresources.worldbank.org/EDUCATION/Resources/278200-1099079877269/547664-1099079967208/Education_in_Finland_May06.pdf

Darling-Hammond, L., & Rothman, R. (2011) *Teacher and Leader Effectiveness in High-Performing Education Systems*. Washington, DC: Alliance for Excellent Education. Hämtad 5.4.2016: <http://all4ed.org/wp-content/uploads/2013/06/TeacherLeaderEffectivenessReport.pdf>

Kalaja, P., Alanen, R. & Dufva, H. (2011) *Minustako tutkija? Johdattelua tutkimuksen tekoon*. Helsinki. Finn Lectura.

OECD. (2016) *OECD Economic Surveys: Finland 2016*. Hämtad 8.4.2016: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-finland-2016_eco_surveys-fin-2016-en

Sahlberg, P. (2011) *Finnish Lessons. What Can the World Learn from Educational Change in Finland*. New York: Teachers College Press.

Sahlgren, G. (2015) *Real Finnish Lessons. The True Story of an Education Superpower*. Centre for Policy Studies. Hämtad 5.4.2016: <https://www.cps.org.uk/files/reports/original/150410115444-RealFinnishLessonsFULLDRAFTCOVER.pdf>

Skolverket. *PISA i korthet*. Hämtad 22.3.2016: <http://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/internationella-studier/pisa>

Undervisnings- och kulturministeriet (2016) Grundläggande utbildning. Hämtad 29.3.2016: <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/perusopetus/?lang=sv>

Utbildningsministeriet. (2016) Grundläggande utbildning. Hämtad 29.3.2016: http://www.oph.fi/utbildning_och_examina/grundlaggande_utbildning

http://www.oph.fi/utbildning_och_examen/grundlaggande_utbildning/laroplikt_och_skola

Utbildningsstyrelsen. (2014) Osaaminen kestäväällä perustalla. Suomen PISA-tulosten kehitys vuosina 2000-2009. Tilannekatsaus helmikuu 2014. Hämtad 29.3.2016: http://www.oph.fi/download/155970_osaaminen_kestavalla_perustalla_tiivistelma.pdf

Utbildningsstyrelsen. (2016) Läroplikt och skola. Hämtad: 25.5.2016: http://www.oph.fi/utbildning_och_examen/grundlaggande_utbildning/laroplikt_och_skola

Uusitalo, H. (1991) *Tiede, tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkielman maailmaan*. WSOY.

